

NOTA

Essent la traducció den Verdaguer basada en l'interpretació mística i alegòrica dels amors del CANTIC DELS CANTICS tradicional en l'exegesi bíblica del cristianisme, es gairebé inútil advertir que l traductor ha tingut compte d'evitar en la seva versió tot lo que ara podríem pendre per cruces de llenguatge i per manifestacions d'una desenfrenada llicència de costums, i que no són més que l'expressió sincera, portada fins al grau més alt de l'ingenuïtat, d'una passió avassalladora de l'ànima i dels sentits. Per això hem cregut convenient, pera la més completa il·lustració del lector, posar en nota la versió llatina, segons la Vulgata, de tots aquells passatges en els quals la traducció den Verdaguer es més aviat una interpretació mística del text original.

També ns hem cregut obligats a fer constar, en notes, totes les variants que en molts passatges ofereix el text de la traducció verdagueriana, entre les quals segurament no havia arribat el traductor a triar la definitiva. Davant d'aquesta incertitut del propi autor,

que clarament resulta de la redacció del seu manuscrit, la nostra escrupulositat i el nostre respecte envers l'obra que avui donem a la llum pública no ns permetien verificar pel nostre compte la tria i el rebuig entre les diverses variants. Així, doncs, la nostra iniciativa s'es reduïda a escullir la que ns ha semblat més fidel, més justa i més bonica pera fer-la anar en el text, posant religiosament les altres en una nota, com havem dit abans.



CANTIC DELS CANTICS

I

ESPOSA

1. De ton llavi ab la mistica besada
regalada,
besa-m, Espòs Diví,
puix són millors
els seus amors
que l vi ¹.

2. Perfumat d'olors
del balsem més fi,
oli que s vessa es el teu nom suau,
perfum que atrau ²
les ànimes novelles.

1) Traducció lliure. La versió llatina diu: «Quia meliora sunt ubera tuo vino». Aquesta estrofa comença en segona persona i acaba en tercera. El cambi sobtat de persones es un dels idiotismes de la llengua bíblica.

2) Que enamora i atrau.

3. Atrau-me a mi
i correrem als regalats olors
de tes sèntors.
En l'estrado seu
feu-me entrar un dia,
mon Reiet hermós,
fent-me sa regina ¹.
Oh quin goig aquell!
Oh quina alegria!
Tos místics amors ²
ja són ma delícia!
Oh Espòs celestial,
els bons com t'estimen! ³

4. Moreneta n só,
filles de Siona,
moreneta n só,
morena i hermosa,
com les del desert
humils tenderoles,
com el pavelló
del rei Salomó.

5. No ho estranyeu pas
que morena sia,
puix els raigs del sol

1) Com una regina.

2) Tos castos amors. Traducció lliure. En llatí: «Laetabimur in te memores uberum tuorum super vinum».

3) a) Els rectes t'estimen.

b) Els rectes de cor t'estimen.

m'han descolorida.
Els fills de la meva mare
debateren contra mi.
Ai! men feren guardadora
de les vinyes d'Engaddí.
¿Com guardaré les dels altres,
si la meva no guardí?

6. Dignes, oh Estimat
de l'ànima mia:
on pastures ton ramat?
¿En quin ombriu
arraceres al mig-dia
els nevats xaions?
Diga-m'ho, que no m calga les petjades
seguir de les ramades
de tos companyons ¹.

1) El poeta-traductor, en aquest versicle, segurament no arribà a fixar la seva traducció en forma definitiva. Així s desprèn del manuscrit, en aquest punt molt confós i que ofereix dues versions, totes dues plenes de correccions i tatxadures. La primera, esborrada ab llapiç (en el manuscrit hi ha correccions ab llapiç i ab tinta, lo que sembla indicar que fou objecte de dues revisions diferents), es notable, i, en el nostre concepte, superior a la versió que transcrivim en el text, que, adhuc no essent esborrada, es incompleta en el manuscrit:

Dieu-me, si us plau,
amor de l'ànima mia,
aon pasturau,
aon vos guardau
de la calor del mig-dia

ab vostres nevats xaions,
perquè no m'esgarrii, les pet-
jades
seguint de les ramades
de vostres companyons.

ESPÒS

7. Si tu téns por d'esgarriar-te ¹,
oh tu la més gentil de les donzelles,
surt i el rastre segueix de les ovelles,
i els cabridets pastura saltadors
vora la tenda dels pastors.
8. A què t compararé jo,
oh amiga mia?
A l'intrepid corcer de més valia
que al carro està junyit de Faraó.
9. En mi has posat ton amor
com la tortoreta;
ta galtà, perçò,
ne té la bellesa;
ton coll, perçò, està enjoiat
ab un collaret de perles.
10. D'un collar millor
vull fer-te present
de cadenes d'or
ab esmalts d'argent.

ESPOSA

11. Estant el rei en son reclinatori,
mon nard ha fet olor.

1) De perdre-t.

12. Mon Estimat m'es un ramell de mirra
que duc sobre mon cor.
13. Raim de Xipre es mon Amat per mi
cullidet en les vinyes d'Engaddí.

ESPÒS

14. Amiga meva,
que n'ets d'hermosa! ¹
Tos ullets dolços
són de coloma.

ESPOSA

15. Tu sí que n'ets, oh mon Amat,
d'hermós i agraciat! ²

ESPÒS I ESPOSA

El nostre llit
es tot florit.

16. Són de cedre incorruptible

- 1) Que hermosa n'ets,
amiga meva! Esposa,
que n'ets d'hermosa!
- 2) a) Que hermós ets tu, oh Amat!
Que hermós i agraciat!
- b) Que hermós ets tu, que hermós i agraciat,
lo meu Amat!

les bigues de nostra casa,
de xiprer immarcessible
lo traspol de nostra cambra.

II

ESPÒS

1. Jo só del camp la rosa que poncella,
lo lliri de les valls que s'esbadella.
2. Com un lliri entre espines,
aixís es ma estimada entre les nines.

ESPOSA

3. Com pomera entre ls arbres de la selva,
tal es mon Estimat entre ls minyons:
jo sec a la seva ombra desitjada,
i ai! el seu fruit al paladar m'es dolç.
4. En el celler del vi
del seu cor diví¹
lo Rei m'ha introduïda;
en mi ha ordenat
una caritat
que era sense mida.

1) Traducció que es més aviat interpretació espiritual. L'original diu no més: «Introduxit me in cellam vinariam».

5. Mes bones amigues,
feu-me ploure flors,
sosteniu-me ab pomes,
que m moro d'amor.
6. Més que les flors i els fruits a mi m sostinguen
els braços de mon espòs¹,
sa esquerra sota ma testa,
sa dreta sobre mon cor.

ESPÒS

7. Jo us ne conjuro, oh filles de Solima,
per les daines i cervoles del bosc;
no desvetllau a la que l cor estima:
deixau-la somniar mentre ella vulga,
sense trencar-li l són.

ESPOSA

8. Sento la veu
de l'amor meu.
Heus-el com ve trescant per les montanyes,
trescant desde ls collets a les campanyes².
9. Al nadó de la cerva, a la gazela,
lo meu Aimat se sembla.

1) Les mans de Nostre Senyor.

2) Baixant per los portells a les campanyes.

Mirau's-el com s'amaga ¹
darrera la paret!
Per la finestra espia,
i per la gelosia
com fa l'ullet!

10. Veus-aquí l meu Estimat
que alegre m crida:
— Cuita, aixeca-t tot seguit,
la meva amiga ²,
colom del meu colomar,
ma hermosa, i vine.
11. Fugida es l'hivernada,
la pluja del Janer es ben passada.
12. Compareixen ja les flors
en la terra nostra,
el fruiter veu arribat
el temps de la poda,
i en nostres camps s'ha sentit
la veu de la tórtora.
13. La figuera ja trau ses figues flors;
la vinya que floreix escampa olors ³.

1) a) Mirau's-el amagat
darrera la muralla del tancat.
b) Veus-el allí com s'es mig amagat.

2) Amiga mia.

3) Aquí manca la traducció de les darreres paraules del versicle: «Surge, amica mea, speciosa mea, et veni». En el ma-

14. Coloma meva, tu que fas niu
d'aqueixes roques en les clivelles,
deixa-mel veure ton front joliu,
soni ton cantic en mes orelles;
puix si es ta veu dolça,
ta cara es hermosa.

ESPÒS

15. Les petites guineus
malmeten nostra vinya.
Caceu-les, amics meus,
puix, ai! està florida.

ESPOSA

16. Mon Estimat es per mi,
jo só per mon estimat,
qui entre lliris son ramat
pastura cada mati.
17. Fins que espiro lo jorn i caiga l'ombra,
oh torna, mon amor, torna lleuger,
més que l'isart i lo petit del cervol
que s'crien en les serres de Bether ¹.

nuscrit, segurament per una distracció del traductor, els versicles 13 i 14 en formen un de sol, passant del 13 al 15.

1) Que s'cria en les montanyes de Bether.

III

ESPOSA

1. De mes penes en el llit,
cada nit,
cerquí l'Amor de ma vida;
lo cerquí
i ai! no l trobí.
2. Jo men llevo desseguida;
per les places i carrers
el cercaré ab peus lleugers,
rodaré tota la vila.
Ai de mi
que no l trobí
a aquell que l meu cor estima!
3. Els custodis m'han trobat
que roden per la ciutat.
Heu vist l'Amor de ma vida?
4. Un xic més enllà l trobí
l'Amador diví
que l meu cor estima:
prengui-l i no l deixaré
fins que mel tindrè
dintre ma maisó,
en el mateix recambró
de la mare mia.

ESPÓS

5. Jo us ne conjuro, oh filles de Solima,
per los isarts i cervoles del bosc,
a la que l cor estima
deixeu-la somniar mentre ella vulla,
sense trencar-li l són.

AMIGUES DE L'ESPOSA

6. ¿Pel desert qui es aqueixa que sen puja
com plomall de fum
d'encens olorós i de mirra
i de tota manera de perfum?
7. Mireu el palanquí de Salomó¹
ab les ales cobert del cobricel:
seixanta forts² l'enrotllen,
els més valents dels heroes d'Israel³.
8. Tots van armats de glavis
i són savis
en tota llei de combat.
Duu cada un l'espasa al seu costat,
que en sa mà traia espurnes
en les fredats nocturnes.

1) Veus-aci la llitera.

2) Tots de braó.

3) Que té Israel.

9. Salomó s féu una llitera hermosa
de la fusta del Libanus flairosa.
10. Són d'argent sos balustres i d'ebori,
sos canalons de purpura,
el seu reclinatori es una crosta d'or:
incrustà al mig la joia de l'amor
per la que més estima
de totes les donzelles de Solima.
11. Sortiu,
oh filles de Siona,
i a contemplar veniu
vostre gran rei cenyit ab la corona
ab que, en son desposori,
el coronà sa dolça mare un dia,
que fou per ses entranyes d'alegria.

IV

ESPÒS

1. Amiga meva,
que n'ets d'hermosa!
Tos ulls purissims
són de coloma.
Amiga meva,
que n'ets d'hermosa!
Semblen tos rinxos
lluents ramats

- que ses pastures
té en les altures
del Galaad.
2. Tes dents són blanques
com les ovelles
tot just sortides
del rentador:
són pariones,
i entremig d'elles
no hi ha un sol bello
sense blancor.
3. Dues cintes de púrpura tenyides
tos llavis són, i es dolç el teu parlar.
Són tes galtes florides
una magrana dolça
que en dos bocins s'acaba d'esberlar.
4. Ton coll es com la torra de David,
de marlets coronada amb un antpit:
ne pengen mil escuts
dels homes més forçuts.
5. Semblen tos pits
dos blancs cabrits
d'una gentil gazela
que peixen entre l lliri i l'asfodela.
6. Fins que fugin les ombres de la nit
i s'esbadelli l dia,

aniré a la collada de l'encens,
pujaré a la montanya de la mirra.

7. No hi ha pas macula en tu:
ets tota hermosa, oh amiga!
8. Vine del Libanus, esposa;
vine del Libanus ja;
vine: seras coronada
lluny dels boscos d'Emanà,
del Sanir voltat de cingles,
de l'Hermon acongestat,
am llurs ferestegues coves
de lleons i lleoparts.
9. Tu m'has ferit el cor, esposa aimada,
tu m'has ferit el cor
de tos ulls ab sols una mirada,
de ta gran cabellera ab un fil d'or.
10. Que hermosos són tos amors ¹,
oh germana meva esposa!
Més hermosos són que l vi
que brumereja en la copa;
la sentor de tos perfums
val més que tots els aromes.
11. Els teus llavis són

1) En la versió llatina: «*Quam pulchræ sunt mammæ tuæ,
soror mea sponsa; pulchriora sunt ubera tua vino*».

meliflua bresca;
la mèl i la llet
brollen de ta llengua;
l'odor de tos vestiments
es com l'odor de l'encens.

12. Jardí tancat
ets tu, ma esposa aimada;
jardí tancat,
fontana segellada.
13. Tos plantius són vivers
de magraners,
de pomeredes,
nards i xiprers.
14. El nard i el safrà que creix entre la molça,
el cinamom boscà i la canya dolça,
tots els arbres del Libanus florits
allí flairegen;
l'aloès i la mirra allí barregen
llurs perfums exquisits.
15. Ets tu la fontanella d'aigües vives
que per l'hort ¹ com del Libanus derives.
16. Plega tes fredes ales, vent del nord;
vine, aire del mig-dia;
l'aroma del meu hort
fluesca per l'hermosa rodalía.
- 1) Al jardí.